

Tisztelt Szülők!

Pár gyakorlati tanács a közösségben felmerülő fejtetvesség esetén.

Hiába vagyunk gondos szülők, sajnos a mi gyermekünkkel is bármikor előfordulhat, hogy összeszedi ezeket a kis vérszívókat, melyektől aztán igen nehéz megszabadulni. Amikor pedig már azt hisszük, végérvényesen kiirtottuk őket, hetek múlva újra jelentkezhet.

Miről ismerhetjük fel a fejtetveket?

A fejtetű egy 2-4 mm hosszú, ovális alakú, szárnyatlan, átlátszó rovar, ami emberi vérrrel táplálkozik. Kizárólag a hajas fejbőrön képes szaporodni, de egy ideig egyéb környezetben is

Kedvenc helyük a tarkótájék, illetve a fülkagylók mögötti terület – főleg a hajsálak tövéénél –, de bárhol előfordulhatnak a hajban.

Mind az érett tetveket, mind a serkéket nehéz észrevenni: méretük és a színük miatt is beleolvadnak a környezetükbe, ráadásul a fényt is kerülik.

Hogy szaporodik a fejtetű?

Az érett tetvek kb. 1 hónapig élnek a hajban. Naponta 3-10 apró, kb. 0,5 mm-es, csepp alakú petét, vagyis serkét raknak le, cementszerű anyaggal a hajsálakhoz ragasztva őket. A serkék 7 naponta kelnek ki, és újabb egy hét után válnak ivaréretté. Táplálék nélkül legfeljebb két napig életképesek.

A fejtetű terjedése

A fejtetvesség könnyen terjed egyik gyermekről a másikra, ehhez elegendő, ha a gyermekek feje szorosan érintkezik (pl. játék, sport vagy beszélgetés közben), de használati tárgyak (törölköző, fésű, plüssállatok vagy párna) közvetítésével is átkerülhetnek a másik fejbőrére.

A fejtetű nem terjeszt fertőző betegséget, ám tünetei meglehetősen kellemetlenek.

A fejtetvesség tünetei

A tetvesség általában erős vakarózással, nyugtalansággal jár.

A szétbontott hajban elsősorban a fülek mögötti részt, valamint a tarkótájékot érdemes megfelelő világítás mellett átnézni. Egy jó tetűfésű könnyebben azonosíthatóvá teszi a fejtetvességet.

Aktív tetvesség esetén a tetveket többféle állapotban – serkeként, mozgó lárvaként és kifejlett egyedként is – megtalálhatjuk a hajban. Mivel a mozgó alakok kereséskor könnyen eltűnnek a hajban, így legkönnyebben a helyhez kötött serkéket fedezhetjük fel. Ezek kb. 0,5-1 mm-esek, a hajsálak tövétől kb. 6 mm-re vannak, fehér és piszkossárga színűek, és gyakorlatlan szem könnyen összetévesztheti őket a korpával. Elsősorban onnan tudhatjuk, hogy serkével van dolgunk, hogy míg a korpa könnyen eltávolítható, kirázható a hajból, addig a serke szorosan hozzátapad a hajsálhoz. Biztosan élő serkét találtunk, ha az a körmeink között összenyomva pattanó hangot ad.

Néhány gyakorlati tanács a fejtetvesség kezelésére

Fejtetvesség esetén a legfontosabb a haj kezelése, ugyanakkor nem elég csak a gyermeket kezelni, a család valamennyi tagját be kell vonni a kezelésbe. Ne tévesszen meg bennünket, ha valakinek nem viszket a fejbőre vagy nem tűnik tetvesnek a feje – ez nem garancia arra, hogy az illető nem tetves!

Tetűirtó szerek, samponok gyerekeknek

A haj kezeléséhez szükségünk lesz tetűirtó szerre, valamint egy sűrű fogazatú, ún. serkefésűre is. A drogériákban és gyógyszertárakban számtalan olyan készítmény (hajszesz, sampon, spray és oldat) közül választhatunk, amelyek a serkéket és a tetveket is rövid időn belül elpusztítják.

Ezeknek két fő csoportját különböztethetjük meg: a fizikai úton ható készítményeket (pl. Hedrin, Paranit), illetve a kémiai úton ható szereket (pl. Novoped, Pedex).

Kémiai tetűirtó szerek

A hagyományos kémiai szerek a rovarok idegrendszerét károsítják, valamint tetű fulladását okozzák, ugyanakkor gyakrabban okoznak irritációt, és hosszú idő után az állatok is rezisztensek lesznek az összetevőkkel szemben. Használatukkor feltétlenül fedjük le vattával a gyermek szemét, mert a szembe jutó készítmény kötőhártya-gyulladást okozhat! Kisebesezett bőrfelületen ne használjuk ezeket a szereket!

Fizikai tetűirtó szerek

A fizikai úton ható tetűirtó készítmények ásványi olajat, viaszt tartalmaznak, ezek blokkolják a tetvek légzőrendszerét, így az állatok megfulladnak és kiszáradnak. Előnyük, hogy nincs kellemetlen illatuk, nem allergizálnak és nem alakul ki rezisztencia sem a készítményekkel szemben.

Fontos, hogy a legjobb tetűirtó szer is csak akkor tudja kifejteni hatását, ha a címkén lévő használati utasítás szerint alkalmazzuk!

Elhalt serkék eltávolítása

A serkék kiirtása és teljes körű eltávolítása türelmet és alaposítást igényel. Bár a tetűirtó szer hatékonyan pusztítja el a serkéket, az életképtelen példányokat nehéz megkülönböztetni a még élő serkéktől. Emiatt fontos, hogy a kezelés befejezése után feltétlenül távolítsuk el a serkéket! Erre többféle módszer is létezik.

Érdeemes a sűrű fogazatú serkefésűvel átfésülni a haját a következőképp:

- Olyan helyen végezzük a kifésülést, ahol utána könnyen végezhetünk fertőtlenítő takarítást!
- Erős fényű lámpánál húzzuk át a fésűt a gyermek haján, és vizsgáljuk meg, mi maradt fenn a fésűn!
- Fontos, hogy minden fésülés után öblítsük le forró vízzel a fésűt!
- Szisztematikusan, fürtről fürtre vizsgáljuk és fésüljük át az egész hajas fejbőrt!

- Hosszú és sziszifuszi munkára készülünk, de muszáj alaposnak lenni, mert ha csak egyetlen élő serke is a hajban marad, az ki fog kelni, és kezdődik előlről a probléma!
- A fésülés végén (mielőtt más haját kifésülnénk) forró vízzel öblítsük le a fésűt vagy alkoholban fertőtlenítsük ki, nehogy átvigyük a fertőzést a többi családtagra!

Milyen módszert alkalmazhatunk még a serkék eltávolítására?

Megpróbálkozhatunk ecetbe mártott sűrű fogazatú fésűvel is, de használhatunk elektromos tetűfésűt is: ez utóbbi előnye, hogy az eltávolított parazitákat egy zárt csapdába szívja, és ott megsemmisíti. Így nem kell attól tartanunk, hogy a szőnyegre vagy padlóra hullott példányok később gondot okozhatnak.

További sürgős teendők a háztartásban fejtetvesség esetén

- A kezeléssel egyidőben a gyerek minden olyan ruhaneműjét és használati tárgyát, amivel érintkezhetek – illetve, amiben akár hajsálakhoz tapadva serke formában túlélhetnek – a tetvek, érdemes legalább 60 fokon kimosni (ruha, sapka, kapucni, sál, ágynemű, törölköző).
- Az ágyneműt, törölközőket magas hőfokon vasaljuk is ki!
- Hajráfot, fésűt, hajgumikat mártsuk forró vízbe!
- A plüssállatokat áztassuk legalább 20 percig forró vízben!
- Ami nem mosható, azt alaposan ki kell porszívózni! (pl. kabát, ágymatrac, bútor- és autókárpit)
- Szintén a kezeléssel egyidőben (az elszóródott hajsálak miatt) az egész lakást alaposan fel kell porszívózni.

Porszívózás után a porzsákot ki kell kidobni, mert a benne lévő serkék egy hét múlva kikelnek, és újra fertőzhetik az egész családot!

Mire figyeljünk még a fejtetvesség kezelése idején?

Érdemes 7-10 nap múlva az fentebb leírt teljes procedúrát – a fej kezelését, a fertőtlenítő mosást és porszívózást – megismételni, az esetben is, ha a készítményen az áll, hogy a serkéket is elöli. Addig minden nap nézzük át a kezelt gyermek haját és távolítsuk el fésűvel a serkéket!

Míg a gyermek kezelés alatt áll (a második lekezelésig – ez kb. 2 hét):

- ne adja kölcsön tárgyait, ruháit másoknak,
- ne ministráljon (a ministránsruhával is átvihető egyik gyerekről a másikra a kórokozó),
- ne fonja, simogassa a többiek haját,
- ne bújjon oda másokhoz.

Megelőzhető-e a fejtetvesség?

- Időről időre vizsgáljuk át a gyermek haját és ellenőrizzük, hogy nem látunk-e serkéket vagy tetveket!
- Ha a gyermek közösségében fejtetvességről hallunk, akkor alkalmazhatunk megelőzésre javasolt készítményeket: ezek a hajra ismételten rákerülő fejtetveket még

azok megtelepedése és elszaporodása előtt elpusztítják. Sajnos a megelőzésre szolgáló készítmények hatékonysága nem tökéletes.

- A házipraktikák közül a haj ecetes öblítését érdemes még kipróbálni, hiszen a selymesebb hajra nehezebben tudnak rátapadni a serkék.
- A megelőzéshez gyógynövény-, és/vagy illóolaj kombinációkat tartalmazó készítményeket is vásárolhatunk: a rozmaring, a levendula, a teafaolaj is természetes segítséget nyújthat a vérszívó tetvek távoltartásához. Itt is ügyeljünk arra, hogy az egyes készítményekre érzékenyen reagálhat a gyermek!
- Egyszerű és kíméletes megoldást jelenthetnek a gyógynövény kivonatokat tartalmazó sapkák, amelyet – mint egy úszósapkát – a gyermek hajára kell húzni, és időnként be kell dörzsölni a hatóanyagokat a fejbőrbe.
- A hosszú hajat célszerű összekötni, ha a gyermek közösségben van.

Köszönöm az eddigi segítségüket, hogy időben jeleztek a gyanú esetén is!

Köszönettel: Csapó Éva, iskolavédőnő